

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ (6739) 1954 оной февруалин 4, четверг Сэн 20 мүнгэн.

КПСС-эй Бурят-Монголой областной организациин анхаралда

Элжээтэ областной партийна конференцие 1954 оной
февруалин 13-да зарлаха гэжэ КПСС-эй обкомой пленум
төгтөө.

МТС-үүдэй ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ХОЙШОЛУУЛАГДАШАГҮЙ ЗОРИЛГОНУУД

Машинно-тракторна станцинууд
социалистическ хүдөө ажа-
хын шийдэхэ хүсэнийн бололхой.
Хүдөө ажыхан хамгаа амжалта-
гаар хүгжэлгэ, энэ түрүүн, МТС-
үүдэй хүдэлмэриһөө дулдыдаха бай-
хы.

Хүдөө ажыхы эрид түргөөр хүг-
жэлгэ, хүн зоние эдээ хоолой про-
дуктуудаар, хүнгэн промшленнос-
ты түүхэй эдээр гүйсэд хангаха
нэгэн зорилго Парти, Правительс-
тын мүнөө табалда байхада МТС-
үүдэй үүргэ аймагтаар эхээр дээш-
лэ. Хүдөө ажыхан хамгаа культу-
ртай ургасые бүхы хэмжээгээр
хүдөөдүд дээшлүүлхэ, нийтин
аймаг ашаг үгэлгые ехэ болгохотой
нэгэн тэдэнэй тоо толгойе олош-
руула, харьяата колхозуудайнгаа
материалангай ба малажадай ва-
гона болон товарна продукцияе ехэ
болгох гэжэ МТС-үүдэй шухала
зорилго мүн гэжэ КПСС-эй Цент-
ральна Комитетэй сентябрьска Пле-
нумэй тогтоол соо заагданхай.

Мэнь ная КПСС-эй ЦК ба СССР-
эй Министруудай Совет машинно-
тракторна станцинуудай хүдэлмэри-
лэгшэд Бүхэсоюзна зүблөө зарла-
хы, тэндэ МТС-үүдэй хүдэлмэрин
хойшолуулагдашагүй шухала зорил-
го зүбшэн хэлсэгдэнэ байна.
Энэ зорилго хабаадагшад Кремлёвско-
е ордон соо, хэдэн хоногтой турша
дотор тус асуудалые али бүхы тала-
мань тодорхой найнаар зүбшөөлгө-
хүдөө, Советскэ Союзай машинно-
тракторна станцинуудай бүхы хү-
дэлмэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ,
абаагагшадта Хандалга баталан
байхан байна.

Зүбшөөлд хабаадагшад хадаа
Хандалга абаха зуураа, социалисти-
ческ мурсыһа үргэнөөр дэлгэрүүлэе
гэжэ бүхы МТС-үүдэй хүдэлмэри-
лэгшэды уриалхан байна. Мүнөө
гэдэ энэ Хандалга манай ороной
МТС-үүдтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ,
трактористууд, комбайнернууд, ин-
женернууд болон техникууд, агроно-
мууд болон зоотехникууд өөһэднй
гөө бодото зорилгонуудые тодор-
хойлго, социалистическ шэнэ уял-
гуудые абаха байна. Иймэ хэм-
жэ-ябуулганууд манайшье респуб-
ликин МТС-үүдтэ үнгэргэгдэнэ. Рес-
публикин түрүү МТС-үүдэй—Яруу-
нхай аймагтай Эгэтын, Хоринин айма-
гтай Удын, Мухаршэбэрэй аймагтай
Монхолойн МТС-үүдэй—хүдэлмэри-
лэгшэд хаян үдэрнүүдтэ тусгаар
зүблөө хэжэ, тус Хандалгы хэлсээд,
ажалаа улам хайжаруула, ерэхэ
тарилгада эрхим найнаар
эмхитгэхэ, колхозуудай малай үбэл-
жэлыг эмхитгэхээр үнгэргэхэ, тэрэ-
нэй нэгэшы тологье хоролтоло
орчулхагүй гэжэ уялга абаа.

Гэжэ зуура, манай республикин
арим МТС-үүд КПСС-эй ЦК-гэй
сентябрьска Пленумээр табигданан

зорилгонуудые хангалтагүйгөөр
дүүргэжэ байна гэжэ тэмдэглэхэ хэ-
рэгтэй. 1954 ондо хүдөө ажыхан бү-
хы культурануудай ургаса эрид
дээшлүүлэгдэхэ ёһотой байна. Энэ-
нине туйлахын тулада мүнөө маши-
на эмсэгүүды болзор соонь, найн
шанартайгаар зааабарилха хэрэгтэй.
Гэбэшье, энэ хүдэлмэри зарим нэгэ
МТС-үүдтэ тэсэхгүй муугаар ябуу-
лагдана, полинууд дээрэ үнгэргэгдэ-
хэ агротехническ хэмжээ-ябуулга-
нууд таахалдуулагдана, үрхэ хүрэн-
гэ сээрлэлгэ унжагайруулагдана.
Трактор болон бусад хүдөө ажыхан
машинануудые зааабарилха талаар
илангала Торин, Закаменай, Кях-
тын, Сухын, Бургалтайн МТС-үүд
муу дүнгүүды харуулна. Тус МТС-
үүд трактор зааабарилха жэлэйнгэ
тусэые январин 20-ной байдлаар
арайхан гэжэ 30—40 процент дүүр-
гээн байха юм.

Мүнөө малажаалда тон харюусал-
гатай саг эрээд байна. Малай үбэл-
жэлгын муугаар эмхитгэгдэнэ дээр-
рээ республикин олохон колхо-
зууд малай тураха ба гарзалха
ушарнууд нэгэтэбэшэ үзэгдэнэ. Энэ
талаар Баргажанай, Хоринин,
Хэжэнгын аймагуудта бэрхэшээлтэй
байдал тохолдонхой. Жэшээлхэдэ,
Баргажанай аймагтай Ленинэй ба
Калининэй нэрэмжэтэ колхозуудта
нүүлэй үдэ олон толгой мал ехээр
турахан, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэл-
гын доошолон байна. Гэбэшье, эдэ
колхозуудые хангадаг Куйтунска
МТС (директорын нүхэр Сабыйн)
дурсагдахан дутагдалнуудые усал-
хахын тулада бодото хэмжээ абана-
гүй.

Мүнөө МТС-үүдэй хүдэлмэрилэг-
шэдэй зорилго юуб гэхэдэ, колхо-
зуудта малай үбэлжэлгы найнаар
үнгэргэхэ ябадал хангалта болоно.
Энэниие шийдэхын тулада колхо-
зуудай фермэнүүд, гүүртэнүүдтэ үб-
лэ гэжээл зөөхэ, тэрэниие буйлуулха
хэрэгтэ МТС-үүд бодото туһаламжа
колхозуудта үзүүлхэ зэргэтэй. Мүн
МТС-үүдэй мэргэжэлтэд малажаалда
хүдэлмэрилгэд колхознигуудай дунда
зоотехническ заабари үгэжэ,
туһалжа байха ёһотой.

Улаадахи шухала зорилго—ма-
шинно-тракторна паркые хүсэд най-
наар зааабарилга болоно. Тэрэнтэй
хамта, МТС-үүд хадаа колхозуудта
үрхэ хүрэнгэ сээрлэхэ хүдэлмэри-
лэ туһалалсаха, ажыхан үнгэрэн
жэлэй дүнгүүды гаргалгада, тус-
хайлан хэлбэл, тоосоото ба
хунгуулин суглаануудые үнгэргэл-
гэдэ туһалалсаха ёһотой.

КПСС-эй ЦК-гэй ба ССР Союзай
Министруудай Советэй зарлахан
МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй Бү-
хэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшад
Хандалгы механизатор бүхэндэ ойл-
гуулжа, социалистическ мурсыһа
дэлгэрүүлхэ гэжэ тон шухала зо-
рилго болоно.

Бурят-Монголой ажалшад эрхим хүбүүд, басагадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудаар угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр дэбжүүлнэ

Галуута-Нуурай рудоуправлениин хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ
хүдэлмэрилэгшэдэй, албахаагшад коллектив Союзай Соведэй депутадуудта
кандидадуудаар Н. С. ХРУЩЕВЫЕ, Н. Е. ВОРОШИЛОВЫЕ, А. У. ХАХАЛОВЫЕ дэбжүүлбэ

Галуута-Нуурай рудоуправлениин
хүдэлмэришэдэй, инженерно-техни-
ческэ хүдэлмэрилэгшэдэй, албахааг-
шад суглаан болобо. Профсоюзай
рудкомой түрүүлэгш нүхэр Хайду-
ков суглаа нээбэ.

№ 2 шахтын проходчик нүхэр Ба-
бичева үгэ үгтэбэ. Верховно Сове-
дэй депутадта кандидатаар Союзай
Соведтэ хунгаха хунгуулин Улан-
Удын хүдөөгэй № 370 округхоо
КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдхи секретарь
Никита Сергеевич Хрущевые тэрэ
дэбжүүлбэ. Нүхэр Бабичевай дурад-
халы суглаанда хабаадагшад
нэрмее алыга ташалгаар угтаба.

Шахтинска дунда хургуулин баг-
ша нүхэр Баданина трибунын саана
гараба.

—Нүхэр Бабичевай дурадхалы
багшанарай зүгөө халуунаар дэм-
жэнбэ. Никита Сергеевич болбол
Коммунистическэ партиин, Советскэ
гүрэнэй алдарт ажал-ябуу-
лагшад нэгэниин гэжэ биднэр

найн мэдэнбди. Нүхэр Хрущев пар-
тийн үгээн ямаршы даалгабарие
нэрэтэй түрэтэйгээр хэээ бүхэндэ
дүүргэдэг.

№ 5 шахтын горно мастер нүхэр
Богдановта үгэ үгтэбэ. Союзай Со-
ведэй депутадта кандидатаар Кли-
мент Ефремович Ворошиловые дэ-
бжүүлхэ гээн дурадхал тэрэ оруулба.

Рудоуправлениин автобазын сле-
сарна бригадын бригадир нүхэр
Вашкевич үгэ хэлэхэ зуураа, Кли-
мент Ефремович Ворошиловай кан-
дидатурые дэбжүүлхэ тухай нүхэр
Богдановай дурадхалы халуунаар
дэмжэбэ.

Рудоуправлениин комсомольско
комитетэй секретарь нүхэр Федорен-
ко үгэ абаа:

—Галуута-Нуурай рудоуправле-
ниин хүдэлмэришэдэй, инженерно-
техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй бо-
лон албахаагшад зүгөө Союзай
Соведэй депутадта кандидатаар
Улан-Удын хүдөөгэй хунгуулин
№ 370 округхоо КПСС-эй Бурят-

Монголой обкомой нэгэдхи секре-
тарь нүхэр Александр Уладаевич
Хахаловые дэбжүүлхэ гээн дурад-
хал оруулнаб гэбэ.

Рудоуправлениин эрхилэгшэ нүхэр
Глебов үгэ хэлэхэдэ, СССР-эй Вер-
ховно Соведэй депутадта кандида-
даар нүхэр Хахаловые дэбжүүлхэ
тухай нүхэр Федоренкин оруулхан
нанамжые дэмжэбэ.

Мүн нүхэр Федоренкин дурадха-
лы электростанциин дежурна ин-
женер нүхэр Комлев, № 2 шахтын
парторганизаациин секретарь нүхэр
Бабичев гэжэд дэмжэнэ байна.

СССР-эй Верховно Соведтэ боло-
хоё байгаа хунгалта гэшэ советскэ
хүнүүдэй тон ехэ найднэр байһынь
суглаан дээрэ үгэ хэлэн хүн бүхэн
тэмдэглэбэ. Залуухан городской шах-
тэрнуудай хүсэл эрмэлзэлгы харуу-
лан, энлэ үгэ хэлэн оратор бүхэн
түрэл Коммунистическэ партидаа
айхабтар инаг дуратай байһаная
тэмдэглэнэ. Партидаа арад зоной
хизааргүй ехээр этигэдэг, найдадаг

байһынь Коммунистическэ партиин
50 жэлэй бүхы ажал-ябуулга гэр-
шэлнэ. Ленинско-сталинска нацио-
нальна политикын ашаар Бурят-
Монголшье үзэгдөө дуудлаагүйгөөр
хубилан халбараа. Энэниие совет-
скэ засагай үдэ бии болоһон Гуси-
нозёрск городской жэшээ дээрхээ
хаража болоно.

СССР-эй Верховно Соведтэ боло-
хоё байгаа хунгалта коммунистуу-
дай, партийнабшэ хүнүүдэй эбэр-
шгүй блогые улам бэхнүүлхэ бай-
на гэжэ суглаанда хабаадагшад
нэгэн дуугаар мэдүүлбэ.

Союзай Соведтэ хунгаха Улан-
Удын хүдөөгэй хунгуулин № 370
округхоо депутадуудта кандидатуу-
даар нүхэд Никита Сергеевич Хру-
щевые, Климент Ефремович Воро-
шиловые, мүн тэрэшлэн Александр
Уладаевич Хахаловые дэбжүүлээд,
хунгуулин энэ округто баллотиро-
валагдахаар зүбшөөлөө үгэхынь
гуйлан тогтоол суглаанда хабаадаг-
шад баталан абаа.

Байкало-Нударын аймагтай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидатуудаар В. М. МОЛОТОВЫЕ, М. Г. ПЕРВУХИНИЕ, Е. Г. ОРЛОВАЕ дэбжүүлбэ

Уржадэр Байкало-Нударын айма-
гтай Красный Яр тосхондо хунгалта
дай суглаан болобо, Ленинэй нэр-
эмжэтэ колхозой гэшүүд ба хү-
дөөгэй интеллигенци хамта 500
шахуу хүн суглархан байна. КПСС-
эй айкомой секретарь нүхэр Бел-
кин мэдээсэл хэхэ зуураа, СССР-эй
Верховно Соведтэ хунгаха хунгал-
тада бэлдхэлтэй дашарамдуулан,
арад зоной ажыхын ба политическэ
дэбжэлтын хэмжээлэхгүй ехээр
ургаһан тухай тэмдэглэбэ. Улаань
СССР-эй Верховно Соведэй депу-
тадуудта кандидатуудые дэбжүүлгэ
эхилжэ, колхозой счетовод нүхэр
Жилин эгээн түрүүн үгэ абаа:

—СССР-эй Верховно Соведтэ
Национальностьнуудай Соведтэ
хунгуулин № 438 Кабанскын ок-
ругхоо депутадаар хунгада-

хын тула Коммунистическэ пар-
тийн, Советскэ гүрэнэй элитэ
ехэ ажал-ябуулагша, СССР-
эй Министруудай Соведтэ Түрүү-
лэгшын Нэгэдхи Орлогшо, СССР-
эй Галаадын Хэрэгүүдэй Министр
нүхэр Вячеслав Михайлович Мо-
лотовые манай артелиин гэшүүдэй
үмэнхөө дэбжүүлнэ,—гэжэ хэлэ-
бэ.

Һүүлээрнэ үгэ хэлэгшэд хургуу-
лин директор Ершков, колхозник
Орлов ба бусад Вячеслав Михай-
лович Молотовой кандидатурые ха-
луунаар дэмжэбэ. Улаань колхозой
зүгшын нүхэр Гурулев КПСС-эй
ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн,
СССР-эй Министруудай Соведтэ
Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй
Электростанцинуудай ба электро-
промышленностиин Министр Ми-

хаил Георгиевич Первухиние На-
циональностьнуудай Соведтэ депу-
тадта кандидатаар хунгуулин мүн-
лэ энэ округхоо дэбжүүлэб. Тэрэ-
ниие тарянажалай бригадын брига-
дир Муравьев, Красноярска сельсо-
ведтэ түрүүлэгшэ Вторушин ба
бусад халуунаар дэмжэнэ байна. Три-
буна дээрэ Ленинэй нэрэмжэтэ ко-
лхозой түрүүлэгшэ Трофим Доро-
феевич Сычев гараба.

—Биднэр СССР-эй Верховно
Соведэй депутадта кандидатууды
өөһэднйгөө дундаа дэбжүүлхэ
тон ехэ золтой байбабди,—гэжэ
тэрэ хэлэн,—СССР-эй Верховно
Соведтэ Национальностьнуудай Со-
ведтэ депутадта кандидатаар ма-
най түрүү бригадир, колхозно үй-
лэдэрин новатор Елена Гаври-
ловна Орловае дэбжүүлнэ, Елена

Гавриловна 13 жэлдэ огородно бри-
гадын бригадирар хүдэлмэрилнэ.
Овош тарилгын шэнэ метод хэрэг-
лэхэнэй ашаар нёдондо га бүри-
һөө 500 центнер капуста хуряагаа
нэн. Елена Гавриловна манай эт-
гэл найдабарие харюулха байха.

Тарянажалай бригадын брига-
дир Юрьев, Социалистическэ Ажа-
лай Герой Конева, багша Суворова
болон бусад нүхэр Орловотай кан-
дидатурые халуунаар дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад СССР-
эй Верховно Соведтэ депутатуудта
кандидадуудаар нүхэд В. М. Мо-
лотовые, М. Г. Первухиние, Е. Г.
Орловае дэбжүүлээд, хунгуулин
№ 438 округто баллотировалагда-
хаар зүбшөөлөө үгэхынь гуйлан
тогтоол баталан абаа.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив Союзай Соведэй депутадуудта кандидатуудаар Г. М. МАЛЕНКОВЫЕ, В. М. МОЛОТОВЫЕ, Е. Г. КУРОЧКИНИЕ болон Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар Н. А. БУЛГАНИНИЕ, Л. М. КАГАНОВИЧЫЕ, Д. С. БОЛСОХОВЫЕ дэбжүүлбэ

Уржадэр үдэшлэн, Улан-Удын
Ленинэй орденто паровозо-вагонно
заводой нэгэдхи паровозо-меха-
ническа цех дотор хэдэн мян-
гаад хүдэлмэришэд, албахаагшад,
инженерно-техническэ хүдэлмэри-
лэгшэд сугларба. Тэдэнэр СССР-эй
Конституцар үгтэнэн нангин эр-
хээ эдлэжэ, эрхим хүбүүд, басага-
даа гүрэнэйнгөө засагай дээдэ ор-
гандо дэбжүүлхын тула эндэ ерэн-
хэй. Уужам ехэ цехын оньһото ма-
шинанууд, станогүүдэй аблан оршон
тойрон замханагүй. Тэндэ байлсаһан
хүн зоной сэдхэлые хүдэлгэн, духо-
нэ Хаа хаанагүй Улаан тугууд, уряа
лозунгууд, плакатууд гоё найха-
наар яларан харагдана. Суглаанай
эхилхэлэр эгэл түрүүн үгэ аба-
хан заводой кузнец цехын парт-
организациин секретарь нүхэр Ро-
гачев ингэжэ хэлэбэ:

—Манай түрэл Коммунистическэ
парти ба Советскэ правительство

хадаа Эхэ орон дотороо коммунизм
байгуулха хэргыне хэлбэришгүй-
гөөр хүтэлбэрилжэ байна. Эгээл
нимэһэй би СССР-эй Верховно
Соведтэ депутадта кандидатаар
КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэ-
шүүн, Советскэ правительстве
толгойлогшо нүхэр Георгий Мак-
симилианович Маленковые дэ-
бжүүлхэ гээн дурадхал оруулнаб.

Заводой түсэблэгын-экономичес-
ка таһагай начальнигай орлогшо
нүхэр Хамаганов тэрэниие халуу-
наар дэмжээд, өөрынгөө зүгөө нүхэр
Вячеслав Михайлович Молото-
вой кандидатурые дэбжүүлбэ. За-
водой сталеваар нүхэр Чугунов үгэ
хэлэгшын оруулхан дурадхалы
ехэтэ найшаан дэмжэбэ.

Улаань инструментальна цехын
фрезеровщик нүхэр Соловьев үгэ
абаха зуураа ингэжэ мэдүүлбэ:
—Хунгуулин № 369 Улан-Удын
городской округхоо Союзай Соведтэ
депутадта кандидатаар манай за-
водой солото новатор Евгений Гри-

горьевич Курочкиние дэбжүүлнэб.
Нүхэр Курочкин манай үзүүлнэн
этигэл найдабарие нэрэтэй түр-
этэйгөөр харюулжа шадаха байһа-
ниинь лабай.

Вагонно-механическа цехын на-
чальнигай орлогшо нүхэр Калинин,
котельнэ цехын начальник нүхэр
Гусятинский гэжэд тэрэнэй дурад-
халы дэмжэнэн халуун үгэнүүды
хэлэбэ.

Энээнэй һүүлээр СССР-эй Вер-
ховно Соведтэ Национальностьнуу-
дай Соведтэ кандидатуудаар Ком-
мунистическэ парти ба Советскэ гү-
рэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшад,
СССР-эй Министруудтэ Соведтэ
Түрүүлэгшын Нэгэдхи Орлогшонор
нүхэд Николай Александрович
Булганинай, Лазарь Моисеевич Ка-
гановичин кандидатуранууд нэгэн
дуугаар дэбжүүлэгдэбэ.

Заводой капитална барилгын та-
һагай начальниг нүхэр Лукьяница
үгэ абаа, ингэжэ мэдүүлбэ:

—Хунгуулин № 435 Улан-Удын
паровозо-бүтэлгын округхоо На-
циональностьнуудай Соведтэ депу-
тадта кандидатаар манай респуб-
ликин Министруудтэ Соведтэ Тү-
рүүлэгшэ нүхэр Даниил Степано-
вич Болсоховой кандидатурые
дэбжүүлнэб.

Заводой фрезеровщик нүхэр
Чернышев, ТЭЦ-эй начальник нү-
хэр Поленов гэжэд үгэ хэлэгшын
орчулхан дурадхалы найшаан
дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад СССР-эй
Верховно Соведтэ депутатуудта
кандидадуудаар нүхэд Г. М. Ма-
ленковые, В. М. Молотовые, Н. А.
Булганиние, Л. М. Кагановичы,
Е. Г. Курочкиние, Д. С. Болсохо-
вые дэбжүүлээд, хунгуулин № 369
ба № 435 округуудта баллотирова-
лагдахаар зүбшөөлөө үгэхынь гуй-
лан тогтоол угаа ехэ эдэхитэйгээр
баталан абаа.

Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллективтэй хунгуулин урта тээх суглаан. Вагонно-механическа цехын солото фрезеровщик Марк Антонович Чернышев үгэ хэлэжэ байна.

А. Мантасов фото.

Улан-Удын городской XXVI партийна конференци

Тоосоото үе соо КПСС-эй горкомой хэһэн хүдэлмэри тухай элдхэл партиин горкомой секретарь нүхэр В. П. Лисюткин хэбэ.

КПСС-эй XIX съездын директивнуудыг, СССР-эй Верховно Советэй V сессин шийдхэбэринуудыг, КПСС-эй ЦК-гэй июльскы болон сентябрьска Пленумуудыг, мүн удаань, парти, правительствын баталан абаһан тогтоолнуудыг бодотой бэлүүлхын тула партиин городской комитетэй юу хэжэ байһан тухайда элдхэлшэ дэлгэрэнгээр хэлбэ.

Городской партийна организаци промышленна болон транспортна предприятинуудай хүдэлмэриг эрид найжаруулха хэрэгтэ горьтойхон анхарал оролдолго гаргаһан байна. Промышленна олохон предприятинууд 1953 оной үйлдбэрин түсэбне болзорхооны урид дүүргэ. Түрүү предприятинууд түсэбнөө гадуур 46,5 миллион түхэрнэгэй продукци бүтээн гаргаа. Илангаяа шэлэ механизиризань заводой, модоной заводой, сэбнэ фабрикын, Кировэй нэрэмжэтэ артелиин коллективүүд муу бэшээр хүдэлмэрилөө.

Гэбшье, городской промышленна предприятинуудай хүдэлмэриг үшөө горьтойхон дутагдалнууд бии байна. Хирпинсын, моторо-забаарилгын заводуд, кондитерска фабрика, «Керамик», «Красный транспортник» артелинууд үйлдбэрингөө түсэбүүдэ 1953 ондо дүүргэжэ шалаагүй. Ажалай бүтэсые дээшлүүлхэ даалгабаряа 20 предприятия, бүтээн гаргаа продукциянгаа өөрнө үнэ хямдаруулха түсэбөө 15 предприятия дүүргэжүй. Продукци бүтээн гаргаа даалгабаряа номенклатурын талаар дүүргэдэггүй, доторой резервнуудыг ба арга боломжонуудыг гүйсэдөөр хэрэглэдэггүй, ажалай болон технологиска журамые найнаар сахидгүйг предприятинууд бии байна.

Промышленна предприятинуудай дутагдалнуудай гол шалтаганын юуб гэхэдэ, ажалай эмхидхэлэй муу, хүдэлмэригөө гололоно гаргадаг, жэгдэ бэшээр хүдэлмэрилдэг, кадрнуудаа олоор нэлэгдэ ябадал боомоно. Жэшэнь, үйлдбэригдэ гололоно гаргадаһан ушарһаа 4 миллион шахуу түхэрнэг үлүү гаргашалдаа.

Партийн горком болбол предприятиянуудай ажал хүдэлмэриг ходоодоо хонирходоогүй, ажалай бүтэсые бага, бүтээн гаргаһан продукциян шанарай муу байһанай гол шалтаганынуудыг элрхэйлэдэггүй байба. Партиин горкомой секретарьнууд, промышленно-транспортна таһагыг даагша, тус таһагай инструкторнууд промышленна предприятиянуудта охиоодоомыг, тэднэй хүдэлмэриг гүнзгээр хонирхонгүйгөөр, түсэбэй ямарууд дүүргэгдэжэ байһан тухай юрэнхы тоо мэдэнуудыг суглуулаад лэ бусадгай байба.

Промышленна ба транспортна предприятиянуудыг партиин организацинуудай зүгһөө тодорхойгоор хүтэлбэрлхын шухала байһые элдхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ зорилгоор партиин эхин организацинуудай хүдэлмэриг эрид найжаруулха, административн ажал-ябуулгыг хинаха эрхынэ тэдэртэ гүйсэдөөр дүүргүүлхэ хэрэгтэй.

Саашан элдхэлшэ хадаа гордотой ямар барилгануудай баригдажа байһан тухайда тогтохо зуураа, барилгын организацинуудыг партиин горкомой нулаар хүтэлбэрлэдэг байһые тэмдэглэбэ. Барилгын олонхи организацинууд кадрнуудар хүсэд хангалдаггүй байна. Бии байгаа инженерно-техникскы хүдэлмэрилэгшэдэй миил гурбаанай нэгэ хубинь тусгаар нургуули дүүргэһэн байна. Гэр байрнуудыг барилгадаа номолгодоһон мүнүн жэлшэ жэлдэ гүйсэд дүүргэһээр гаргашалданагүй. 1952 ондо 8 миллион шахуу түхэрнэг, 1953 ондо 16 миллион түхэрнэг дутуу гаргашалдаа, нүүдэй хоёр жэлэй туршдаа хамта арба гаран мянга квадратна метр талмайтай гэр байрнууд барилдажа байһан аад, барилгын организацинуудай муугаар хүдэлмэрилхэн дээрһээ барилдажа шалагдабагүй. Барилгын хүдэлмэринүүдэй шанар үшөө муу байһаар.

Партийн горком болбол барилгын организацинуудай хүдэлмэригдэ зохио анхарал табигдаггүй, тэднэй хүтэлбэрлэгшэдэй урда шангай эрилтэ хэдэггүй байба.

Барилгын организацинуудай хүдэлмэригдэ, гэжэ элдхэлшэ үргэлжэлүүлбэ, — КПСС-эй горком, райкомууд, парткомууд, партиин эхин организацинууд, советскы ба ажахын органоуд онсо анхарал хандуулха болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыг городской партийна организацин ямарууд дүүргэжэ байһан тухайда, ажалшалай материална ажаа байдалыг найжаруулхын түлөө тэрэнэй хэр ээргээр тэмсэжэ байһан тухайда элдхэлшэ тогтон хэлбэ.

Горд гэжэ хүдөө тосхонуудта горьтойхон туһаламжа үзүүлхэ эр-

гэтэй байгаа. Гэбшье, олохон предприятинуудай хүтэлбэрлэгшэд, түбхын түрүүндэ ПВЗ-гэй начальник нүхэр Бутко, мяха-консервын комбинатай директор нүхэр Сарбаев ба бусад шэфскы хүдэлмэригдэ ёһотойгоор тооногүй. Предприятинуудай зарим хүтэлбэрлэгшэд хүдөө ажахыг хүгжөөлгын гол шухала асуудалнуудыг шийдхэлсэхэ хэрэгтэ зайсаха гэжэ оролдоно.

Городой предприятинууд МТС-үүдтэ болон колхозуудта эльгээгдэхэ горфог-нэгшээгдэмэл горхоогхонуудыг хэжэ 130 станок бүтээжэ байһан аад, миил 18 станок хэһэн, 20 тракторна вагончик бүтээжэ аад, оройдоо нэгтмэнь хэзгүй байха юм.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдыг, инженернуудыг, техникуудыг хүдөө тосхонуудта эльгээжэ хэрэг унжгайруулагдана.

Ажалшалай ажаһуудалай эрилтэнуудыг хангаха предприятинуудай болон организацинуудай хүдэлмэриг найжаруулхада яһала анхарал хандуулагдадаг болобошье, энэ хэрэг эхэһэн дутагдалнуудтай. Зарим предприятинууд, жэшэнь, обдолой фабрика, «Металлошпиротреб», Горпромкомбинат зарим ушарта муу шанартай продукция бүтээн гаргана. Мяха-консервын комбинатай, паровозо-вагонно заводой ба бусад зарим предприятиянуудай хүтэлбэрлэгшэд үргээн хэрэглэлэй эд товар гаргахын түлөө ёһотойгоор үшөө оролдоногүй.

Ажалшалай ажабайдалыг саашадан найжаруулхын тулада гордской партийна организаци болбол худалдаа наймаанай, нийтын эдэе хоолой организацинуудай хүдэлмэриг саг үргэлжэ хонирхохо, тэднэй дутагдалнуудыг дары усалхаха ээргэтэй.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическы хүдэлмэриг тухайда элдхэлшэ хэлбэ. Зарим партийна организацинуудай хүдэлмэрин дүй дүршэл тухайда, жэшэнь, ПВЗ-гэй күчэньшэ шөхн парторганизацин, тэрэнэй секретарь нүхэр Рогачевэй хүдэлмэрин дүй дүршэл тухай тэрэ хэлһэн байна.

Гэбшье, партиин XIX съездын шийдхэбэринуудэй эрилтын ёһоор бүхы партийна эхин организацинууд үшөө хүдэлмэрилжэ шаладанагүй. Улан-Удэ станицын, культурын институтай, Хүдөө ажахын министртын партийна организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Партиин гордской комитет партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай, партгруппорнуудай дунда өөдтэй хүдэлмэри ябуулаггүй. Тоосоото үе соо гордской партийна организацинда партиин эхин организацинуудай секретарьнуудай 30 процент нэлэгдэ. Илангаяа КПСС-эй Пригороднэ райондо партиин кадрнууд олоор нэлэгдэһэн байна.

Эхин ба цехүүдэй парторганизацинуудай ажабайдалыг партиин горкомой секретарьнуудай, тэрэнэй аппаралай найнаар мэлдэг байгаа наань, партидоторой хүдэлмэриг нэлээд элдэ хэмжээндэ байха нэп.

Элдхэлшэ хадаа идеологическа хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгээр тогтон хэлбэ. Олонхи кружогууд болон политгургуулинууд нуралсалайгаа программые дүүргэһэн байна. Нуралсалай шэнэ жэл эмхитгэгээр эхилэ. Гэбшье, партиин нуралсал дутагдалнуудгүй гэхын аргагүй. Нуралсалай эишье жэлдэ 43 кружогууд болон политгургуулинууд нуралсалайгаа программые дүүргэнгүй. Зарим кружогуудай пропагандистууд заняинуудад идейнэ доодо хэмжээндэ үнэргэһэн. Партиин комитетүүдэй дээрдэ пропагандистуудай семинарууд зарим ушарта саг соогоо болоногүй.

Коммунистуудай марксистско-ленинскэ нуралсал тухай асуудал партиин комитетүүдэй пленумүүд, партиин эхин организацинуудай суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байбашье, баталан абаһан шийдхэбэринүүд олонхи ушарта дүүргэлтэ болодоггүй байха юм.

Мүн лекционно пропаганда горьтойхон дутагдалнууд бии.

Нитэ-политическы хүдэлмэри тухайда элдхэл дотор мүн лэ хэлэгдэ. Нитэ-политическы хүдэлмэриг эхэнхидхэ КПСС-эй XIX съездын материалнуудыг, партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыг, нүүдэрнэй парти, правительствын баталан абаһан шийдхэбэринуудыг арад зоной дунда тайлбарилха хэрэгтэ зориулагдана. Мүнөө 4 мянга гаран агитаторнуудтай 334 агитколлективүүд гордотой хүдэлмэрилнэ.

Элдхэлшэ болбол СССР-эй Верховно Советтэ болохо байгаа нургалтай дашарамдуулан, гордской партийна организацин үмэнэ табигдаһан зорилгонууд тухайда хэлһэн байна.

Мүн гордотойхон советскы, профсоюзна, комсомольскы болон нийтын организацинуудай хүдэлмэри тухайда элдхэл дотор дэлгэрэнгээр хэлэгдэ.

Элдхэлшэ түгсэхэдэ нүхэр Лисюткин партиин XIX съездын шийдхэбэринуудыг, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыг

Промышленна болон транспортна предприятинуудай хүдэлмэриг найжаруулха

Промышленна, транспортна предприятиянуудай хүдэлмэриг найжаруулха, ажалай бүтэсые саашадан дээшлүүлхэ, бүтээн гаргаа продукциян өөрнө үнэ хямдаруулха ба шанарын найжаруулха, үйлдбэрин талмайг үргэхэнгүйгөөр продукци эхээр бүтээн гаргаа, технологиска журамые наринаар сахиха хэрэгтэ олохон делегалууд анхаралаа хандуулба.

Хамтаа түрүүн ПВЗ-гэй начальник нүхэр Бутко үгэ абаба. — Паровозо-вагонно заводой коллектив үйлдбэрингөө түсэбнэ дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө эсэһэ сугалхыгөөр тэмсэжэ байна. Ажалай бүтэсые дээшлүүлхын, бүтээн гаргаһан продукциянгаа шанарыг найжаруулхын түлөө социалистическы мурысөөн заводойнай хүдэлмэришээдэй, инженерно-техникскы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэй. Тэрэнэй ашаар үнэргэһэ жэлэй үйлдбэрин түсэбнэ үлүүлэн дүүргэжэ, бүтээн гаргаһан продукциянгаа өөрнө үнэ 9,9 процент хямдаруулан, заводойнай коллектив 13 миллион түхэрнэг үргэһэн мүнэг алмаһан байна. Хэдэн олон рационализаторска дурадхалууд нэбтэрүүлэгдэ, үйлдбэрин технологи наринаар сахидгад боллохо байна, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Саашадан нүхэр Бутко хүдэлмэригдэ дутуу дунданууд тэмдэглэбэ.

—Заводнай үшөө нэгэ жэгдээр хүдэлмэрилэггүй. Нарын түрүүшын арбан хоног дотор нара соо хэгдэхэ даалгабарин оройдоо 10—15 процент дүүргэгдэ, харин гурбаанай арбан хоног соо нара соо бүтээгдэхэ ёһотой даалгабарин 60—70 процент хүртээр дүүргэгдэлг. Ингэжэ жэгдэ бэшээр хүдэлмэрилжэ гэһэн манай хүдэлмэрин эгээл эхэ дутагдал болоно. Технологиска хиналтын хута дээрһээ олонхи ушарта гололоһон гаргашалдаа, — гэжэ тэрэ хэлбэ.

Заводойнгоо хүдэлмэриг найжаруулха хэмжээнүүд тухайда тогтон хэлбэшье, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй эрилтын ёһоор колхозуудта, машинно-тракторна станицинуудта заводой зүгһөө ямар туһаламжын үзүүлэгдэжэ байһан тухайда нүхэр Бутко тодорхой найнаар хэлбэжүй.

Түмэрэмайхидай туйлаһан зарим тэды амжалтанууд тухайда хэлбэ зуураа, делегат нүхэр Шевченко колхозуудта шэфскы ямар туһаламжа Улан-Удын түмэрэмай үзэл үзүүлжэ байһан тухайда хөөрбэ.

Саашан нүхэр Шевченко ингэжэ мэдүүлбэ: Манай хүдэлмэригдэ горьтойхон дутагдалнууд бии. Барилгын модо, шулуу нүүрһэ ашажа ябуулха даалгабарыа дүүргэнгүйбэй. Энэ ямар ушарһаа үзэгдэнэбэ гэхэдэ, олонхи предприятиянууд хана саг соонь ашаагаа тэжэ шалангүйгөөр, вагонуудыг хэдэн олоор хаатуулаа. Жэшэнь, вагонуудыг миил хооһоор удаан саг соо байлганаһаага түлөө мяха-консервын комбинат 145 мянган түхэрнэг, паровозо-вагонно завод 200 мянга үлүүлтэй түхэрнэгй ялада унаһан байха юм.

Тинхэдэ паровозо депо хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ, түсэбтэ даалгабарыа хүсэд дүүргэнгүй, паровозуудыг үшөө муугаар заһабарилна. Тээ партиин гордской комитет промышленна болон транспортна предприятиянуудай хүдэлмэриг ёһотойгоор хонирходоогүй байха юм.

Зарим предприятиянууд яахадаа муугаар хүдэлмэрилнэб гэһэн асуудалыг хаа я партиин горкомой хүдэлмэрилэгшэд табигашье наа, энэ асуудалдаа өөһдөө тодорхой хариу үгэжэ шаладаггүй. Юуб гэхэдэ, предприятиянууд бодото ажал-ябуулгыг партиин горкомой бюро, тэрэнэй секретарьнууд нулаар мэдэхэ байна.

—Үйлдбэри дээрэ штурмовко хэжэ гэһые пленум, конференци дээрэ үгэ хэлхэдэ, партиин горкомой секретарь нүхэр Лисюткин буруу-

Ажалшалай эрилтэнуудтэ анхаралтайгаар хандаха

Ажалшалай ажаһуудалай ба культурина эрилтэнуудыг гүйсэдөөр хангахын шухала байһан тухайда конференци делегалууд онсо анхарал хандуулба.

—Худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрин дутагдалнууд элдхэл дотор яһала хурсаар шүүмжэлэгдэбэ, — гэжэ Бурмонторгын директор нүхэр Солодов хэлбэ. Худалдаа наймаанай культура үшөө доодо хэмжээндэ байна. Советскы худалдаа наймаанай ёһо гуримые эбдэһэн баримтануудыг үзэгдэлг.

Эд товарай эрьсын гүрэнэй түсэбнэ дүүргэжэ шалаагүй байһан-

бодотой бэлүүлхын тулада гордской партийна организацин урда ямар зорилгонуудай байһан тухайда хэлбэ.

Промышленна болон транспортна предприятинуудай хүдэлмэриг найжаруулха

шаадаг байха юм. Гэбшье, пленум, конференцин нүүлээр тэрэ өөрөөл штурмовко эмхидхэжэ эхилдэ юм. Энэ хадаа хүдэлмэрин буруу стил гэһэ, — гэжэ нүхэр Шевченко шүүмжэлбэ.

Конференцин делегат нүхэр Богомоловый промышленна предприятиянуудай хүдэлмэрин дутагдалнууд тухайда хэлбэ зуураа, ингэжэ мэдүүлбэ: Моторо-заһабарилгын, хирпинсын заводуд болон бусад зарим предприятиянуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг байһанын үннэй мэдэжэ. Жэшэнь, хирпинсын заводые абажа үзэ. Энэ заводой хүдэлмэригөө гордотой барилгануудай темп нилээд дулдыдаха байна. Тээ тэрэнэй хүдэлмэрин дутагдалнуудай гол шалтаганынуудыг элрүүлэн усалдахын түлөө республикын Министруудэй Советэй барилгын материалнуудай управлин, партиин горком, гордской Советэй гүйсэдкомшы ёһотойгоор оролдоогүй.

Облпрофсоветэй түрүүлэгшэ нүхэр Могонов эхэнхы промышленна предприятиянуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэригдэ дутагдалнууд, тэднине усалха зарим хэмжээнүүд тухайда хэлһэн байна.

—Партийн гордской комитет болбол социалистическы мурысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалай бүтэсые дээшлүүлхэ, үйлдбэрин түрүү метод нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулагүй. Энэ ушарһаа олохон промышленна предприятиянууд урдаа табигдаһан зорилгонуудыг хүсэд бэлүүлжэ бирангүй. Жэшэнь, барилгын организацинуудта индустриальна түрүү метод нэбтэрүүлэгдэнгүй. Энээн дээрһээ олохон барилганууд унжгайруулагдана, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Барилгын хүдэлмэригдэ, «Бурмонгострой» трестын ажал-ябуулгадай дутагдалнуудыг элдхэлшэ тоон зүб тэмдэглэбэ, — гэжэ барилгын трестые эрхилэгшэ нүхэр Чаадаев хэлбэ. Барилгын хүдэлмэринүүдэй түсэбнэ гордотой «Бурмонгострой» трестын унжгайруулдаг байһанын мэдэжэ. Мүн тус трест хүтэлбэрлхы хүдэлмэрилэгшэдөөр хүсэд хангалдаггүй гэжэ КПСС-эй обком, горком, республин Министруудэй Совет мэдэлг юм. Тээ манай трестые хүтэлбэрлхы хүдэлмэрилэгшэдөөр, инженернуудыг, техникуудыг хүсэд хангаха талаар ямаршье хэмжээнүүд абтанагүй.

Барилгын дээрэ нургуулинуудыг дүүргэдэ, манда эльгээгдэһэн олохон мэргэжэлтэд республикын Министруудэй Советэй, партиин горкомой аппарата, мүн гордотой олооо предприятиянуудта мүнөө хүдэлмэрилжэ байдаг. Энэ хадаа тоон буруу гэжэ наанаб. Тус алдууе дары заһаха шухала.

Манай хүдэлмэригдэ дутагдалнуудай гол шалтаган гэһэ трестые эрхилэгшын, главна инженерэй, партийна болон профсоюзна организацинуудай хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилхэн ушар болоно, — гэжэ нүхэр Чаадаев мэдүүлбэ. Тээ облпрофсовет манда зохио туһаламжа үзүүлдэггүй. Минин урда тээ үгэ хэлһэн облпрофсоветэй түрүүлэгшэ нүхэр Могонов барилгын организацинуудай, КПСС-эй горкомой хүдэлмэригдэ дутагдалнуудыг шүүмжэлбашье, облпрофсовет тухай, промышленна предприятиянуудта ямар туһаламжа үзүүлдэг тухайгаа юушье хэлбэжүй. Тус трестдэ би хоёр нара соо хүдэлмэрилжэ байна. Тээ энэ үе соо облпрофсоветэй нэгшье түлөөлэгшэ манда ержэ, манай профсоюзна организацин хүдэлмэригдэ отто хонирходоогүй. Харин манай хүдэлмэригдэ профсоюзна организаци горьтойхон үүргэ дүүргэхэ ёһотой байгаа. Партиин горкомой энэ состав профсоюзна организацинуудай хүдэлмэригдэ саг үргэлжин анхарал хандуулха ёһотой гэжэ наанадана.

Ажалшалай эрилтэнуудтэ анхаралтайгаар хандаха

хаа бидэнэр ехэ эмэтэйбди. Гэжэ зуура, манай хүдэлмэриг поставшигуудай, эд товар манда үгэдэг предприятиянуудай хүдэлмэригөө эхэнхидэ дулдыдадаг байна. Олохон поставшигууд продукци манда дутуу үгэнэ. Жэшэнь, «Главрыбторг» 1,5 миллион түхэрнэгй заһаа, мяха-консервын комбинат мүн лэ 1,5 миллион түхэрнэгй эдэе хоолой зүйлнуудыг манда дутуу үгөө нэп.

Ажалшалай ажаа байдалай найжарха тудам эд товарнуудай асориментыг үргэхэдэ, тэднэй шанарыг найжаруулха шухала. Гэбшье, энэ эрилтыг зарим пред-

приятинууд дүүргэнгүй. Жэшэнь, «Разнопромсоюз» артель, Гарбагагин, Бабушкинска ба бусад комбинатууд бүтээн гаргадаг продукцияга асориментыг үргэхэдэгүй, тэрэнэй шанарыг найжаруулхын түлөө тэмсэжүй.

Саашан нүхэр Солодов Худалдаа наймаанай министрствын хүдэлмэригдэ дутагдалнуудыг шүүмжэлбэ.

—Худалдаа наймаанай министрство канцелярьска ёһоор, хойрог ношоор хүдэлмэрилнэ, мэдэлдэ байһан организацинуудтаа зохио туһаламжа үзүүлнэгүй. Эд товарнуудыг худалдаа наймаанай организацинуудта хубаажэ үгэхэдөөшье, министрство хүн зоной бодотой эрилтэнуудыг найнаар хараадаа абадаггүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

—Мебельнэ фабрикын коллектив, — гэжэ тус фабрикын директор нүхэр Букарев хэлбэ, — үйлдбэрингөө даалгабарин дүүргэнгүй. Энэ юун дээрһээ болоно гэжэбэ? Нютагай болон кооперативна промышленностин предприятиянуудай хүдэлмэригдэ партиин комитетүүд ёһотой анхарал хандуулагүй. Нютагай промышленностин хүдэлмэригдэ эрид найжаруулха тухайда парти, правительствын тогтоолыг гарад байна. Тээ энэ тогтоолыг бэлүүлхын түлөө тэмсэл нулаар ябуулагдана.

Манай мебельнэ фабрика материалгүй дээрһээ түсэбтэ даалгабарыа хүсэд дүүргэжэ шаданагүй. Үнэ гэрхэдөө мебель хэжэ модон манда хэрэгтэй соомнай үгтэнгүй.

Идеологическа хүдэлмэрин хэмжээ дээшлүүлхэ

Конференцин делегалууд идеологическа хүдэлмэригдэ, коммунистуудай марксистско-ленинскэ нуралсалаа онсо анхарал хандуулаһан байна.

—Элдхэлшэ нүхэр Лисюткин промышленна предприятиянуудай хүдэлмэриг тухайда эхэнхы хэлээд лэ, харин идеологическа асуудалнуудар өөдтэй юумэ хэлбэжүй, — гэжэ делегат нүхэр Чадаев мэдүүлбэ.

Гордотойхон научна эмхи зургаанууд, дээрэ нургуулинууд бии байна. Научна хүдэлмэрилэгшэд олоо. Тээ партиин горком научна хүдэлмэрилэгшэдэй дундахы хүмүүжүүлхын хүдэлмэригдэ зохио анхарал хандуулагүй, тэднэй дунда шүүмжэлбэ ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлнэ. КПСС-эй горком болбол партиин, советскы органоудай кадрнуудыг хүмүүжүүлхын түлөө оролдохоо гадна, мүн научна хүдэлмэрилэгшэдыг хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулха ээргэтэй.

—Коммунистуудай марксистско-ленинскэ нуралсал үшөө хангалтагүйгөөр табигданхай, — гэжэ делегат нүхэр Баженова хөөрбэ. — Пропагандистуудай семинар муугаар хүдэлмэрилнэ. Тээ партиин горком зохио хэмжээ абанагүй.

Бээ даагаад нуралд коммунистуудай нуралсалай хойноһоо саг үргэлжин хиналта табигданагүй. Консултантуудай семинарууд үнэргэгдэнгүй, тэдэртэ методическа болон теоретическэ туһаламжа үзүүлэгдэнгүй. Эд бүгдэ дутагдалнууд юун дээрһээ үзэгдэнбэ гэхэдэ, партиин горкомой пропаганда ба агитацин таһаг хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Хүтэлбэрлхы арга методэдэ эрид найжаруулха шухала

Эдэ бүхы дутагдалнуудай гол шалтаганын партино-эмхидхэлэй ба политическы хүдэлмэрин нулаар табигдаһан ушар болоно, партиин горкомой, тэрэнэй буюу хүтэлбэрлхы арга методэдэ эхэнхы дутагдалнууд бии гэжэ делегалууд тэмдэглэбэ.

—Партийн горкомой секретарь нүхэр Лисюткин аппаратайгаа хүдэлмэрилэгшэдэй нуралсалаа зохио анхарал хандуулдаггүй байгаа, — гэжэ делегат нүхэр Воронцова тэмдэглэбэ. Жэшэнь, горкомой таһагуудыг даагшанар нүхэд Стужин, Олоев гэгшэд партиин залуу хүдэлмэрилэгшэд юм, тэднине партиин хүдэлмэрин бүхы дүй дүршэлдэ үшөө нургаа шухала.

Партийн горком хэдэн олон суглаа, заседанинуудыг үнэргөөд лэ, харин эмхидхэлэй хүдэлмэриг нулаар ябуулдаг, баталан абаһан шийдхэбэринуудынгээ гүйсэхэдэ ёһотойгоор эмхидхэдэггүй гэжэ нүхэр Воронцова шүүмжэлбэ.

Кадрнуудыг зүбөөр шэлэн олохо ба гүйсэхэдэе шалгаа хэрэг эмхидхэлэй хүдэлмэрин гол үндэс буури мүн. Тээ партиин горком кадрнуудыг шэлэн олохо хэрэгтэ хайхарамжа багатайгаар хандана. Иматгал энэ ушарһаа горкомой өөрнө аппарат мүнөө хүртээр хүсэд бүридхэдэггүй байха юм. Горком кадрнуудаа найнаар мэдэлдэггүй гэжэ энээн дээрһээ наанаар болоно гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлбэ.

—Манай институтда педагогическа кадрнуудыг шэлэн олохо хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд бии. Олонхи хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондоо дүтэ түрэл байһан ушарһаа шүүм-

Манай коллектив ямаршье габари дүүргэжэ шадана. Им республиканска организацин партийна органоудай зүгһөө туһаламжа манда хэрэгтэй. Партиин горкомой секретарь Лисюткин манай фабрикада ишье ердэггүй, манай хүдэлмэригдэ ёһотойгоор хонирходоогүй гэжэ дэлгэхэ шухала.

Делегат нүхэр Роговой станицуудай трестын хүдэлмэриг тэрэ хөөрбэ. — Советскы худалдаа наймаа найжаруулха хэмжээнүүд хай парти, правительствын тогтоолыг бодотой бэлүүлхэ зорилгын нийтын эдэе хоолой предприятия хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулаһан абажа байна. Гэжэ зуура, Удын горсоветэй гүйсэдком хүдэлмэригдэ зохио анхарал хандуулагүй. Гордотойхон нургуули дээрэ аяар 11 станицууд, чайнатууд хаагдаа. Тал 1953 ондо 3 столово, 2 закуткаагдаа. Хаража үзэ. 1940-н нийтын эдэе хоолой предприятия 20 миллион түхэрнэгй наймаа нургуулигдэ наа, харин 1953 ондо миллион түхэрнэгй наймаа хэжэ тал байгаа. Энэ ушарһаа станицууд, чайнатууд хороогохо хараһан улам олон болгодохо тэй. Нийтын эдэе хоолой предприятиянууд хорооголодоо, түбхнүүдэ, горсоветэй гүйсэдком, энэй түрүүлэг

(Түгэсхэлынъ 4-дэхи нюурта)

ГЕРМАНСКА АСУУДАЛ БА ЕВРОПЕЙСКЭ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ ХАНГАХА АСУУДАЛНУУД

1954 оной февралын 1-дэ дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй Берлинскэ зүблөөн дээрэ В. М. МОЛОТОВОЙ хэһэн мэдүүлгэ

(Түгэсхэлэнь)

Парижска ба боннско хэлсэнүүд Версальска договорхоо дээрэ бэшэ юм. Европийскэ аюулгүй байдал хангах аюулгүй байдал, германска ардайд интересүүдтэ эдэ хэлсэнүүдэй ямаршье хамаагүй байһан ябалаа эндэ элирнэ. Эдэ хэлсэнүүд Хойто-атлантическа сэрэгэй уршагта бүлэглэлэй минл хубинь болоно.

Парижска ба боннско сэрэгэй хэлсэнүүдэй ёһоор, национальна бээ даан байдалаа ба өөрынгөө гадаадын хэрэгүүдтэ дулдиданги бэшэ байдалаа хангадан, хахад эзэмдэлгын ороной байдалда Баруун Германи 30 жэлээр хойшоо үлөөхэ бэлдэжэ байна. Мүнөөдөр г-н Бидогой хэлэһэнэй ёһоор, ядахдаа эбэй договорой баталагдаха саг хүрэтэр бухы Германида, тэрэ тоодо тэрэнэй зүүн хубида эдэ гуримууды тогтоохо гэжэ манда дурадхана. Тус договоры бэлдэхэлгэдэ эхилжэ орохыг үшөөл зүбшөөнгүй. Гэбшье, ямар немеш энэ замаар найндурараа ябах гэшээ? Версальска договоры германска ардайд эрхэнүүдэ нигтээ бүдүүлгээр ханаха ябадал хараалагүй байгаа.

Өөһэднйгөө дотоодын хэрэгүүдшье, бусад гүрэнүүдтэй байгуулаха гадаадын харилсаанууд тухай асуудалыншье бээ даагаад өөһдөө шийдхээ шадхагүй байдалы Баруун Германин немешүүдэй болзолгүй удаан саг соо тээхэ баатай болохо байһы хэн этгэнгүй байжа шадха гэшээ. Германин ямар нэгэн хубида, энэ ушарта, Баруун Германида баруун гурбан гүрэнүүдэй — Америкын Холбоот Штатуудай, Англин, Францин — дотоодын ажабайдалда ямаршье таарал хамаралсажа болохо, тэднэй ой зүндэ ороходоно онсо байдал сонсохо, юрэнхыгөөр хэлэхэдэ Германин энэ хубин бүрн эрхэтэ эздэ гэшээдэй гэжэ өөһднйгөө тоолохо нимэ ушар байдалы наанаада оруулаха болохо гэшээ аал. Хэрбээ энэниин мүнөөнэй Баруун Германин ямар нэгэн тухай тушаалта хүнүүд мүнөө зүбшөөдг байгаа наа энэ хадаа мүнөө үелэ үгэ дууламгай байха ябадалы сахилан дээрнээ хэгдэдэг, харин нимэ байдалы хэдэн арбаад жэл соо үлөөхэ арга боломжо тухай ямар нэгэн зэргээршье бодожо үзэдэггүй байна.

Ушар нимэһэе парижска, мүн боннско хэлсэнүүд хадаа ямаршье үндэһгүйгөөр зохёогдолоно ба тиймээ удаан саг соо тэдэ хүсэндөө байжа шадхагүй юм. Зүгөөр эдэ хэлсэнүүд барууневропейскэ армие байгуулаха гэнэн ябадалаар шалтаглагдаг болошье, үнэндөө германска милитаристнууд ба реваншистууды Баруун Германида шэнэ саг үргэлжнэ армий байгуулаха аргатай болгоно. Парижска хэлсэнүүд ёһоор, даб дээрэ 12 дивизн байгуулагдаха юм. Харин саашадаа яаха байна? Харин саашадаа, — хэрбээ онсо гэнэн хонгор зам гаргагүй наа, — биднэй хэмжэны саашадаа юон болохо байһынь тааха байна. Зүгөөр нимэ ушарта германска ардайд интересүүдэ хэрэгсэлгүйгөөр ёһоорлол ба өөрынгөө агрессивнэ хэлээр германска милитаризмн ханалаа хэлэхэ саг удахагүй тохололохо байна. Тэрэ хадаа хахад зам дээрэ тогтохогүй гэжэ биднээр мэдэнэбди.

Баруун Германи хадаа «европейскэ хамгаалгын нэгдэлдэ» оролсоходо германска милитаризмн хэрэгсэл замда элитээр орохо болоно. Эб найрамдалда дуратай Германска Демократическа Республика хадаа энэ замаар ябахгүй гэжэ бүтэдэндэ мэдээжэ. Ингэжэ боннско ба парижска хэлсэнүүдэ бэлүүлгэ Германин нэгдэлдэ замда дабагдашагүй хаалта болохо, германска гүрнэй нэгдэлдэ хэрэгсэл ябадалы ямар нэгэн болзор соо бэлүүлхэ аргагүй болгохо байна.

Боннско-парижска хэлсэнүүд ба версальска договорой хоорондо байа нэгэ юрэнхы шэнжэ тэмдэг бии юм. Шэнэ хэлсэнүүдшье, мүн Вер-

сальска Советскэ Союзда эсэргүүгээр шэглүүлэгдэнхэй юм. Энээн тухай элитээр ба сэхээр хэлэхээ заримашууд зүрхсэдэг, зүгөөр биднээр, советскэ хүнүүд тэрэ сагтань Версальда сэгнэлтэ үгэхдөө алдуу хээгүй байгааби. Боннско-парижска хэлсэнүүдтэ сэгнэлтэ үгэхдөөшье, тэршэлэн энэ сэгнэлтэнэ зохио тобшолол хэлэхдээшье биднээр алдуу хэнгүйбди гэжэ бодонобди.

Боннско ба парижска хэлсэнүүдэй хуби заяан Версалин хуби заяанда орходоо дээрэтэхэ гэжэ биднээр наанабди. Юуб гэхэдэ, боннско ба парижска хэлсэнүүд бэлүүлэгдэжэ шадхагдахгүй, хоонон, ээрэмдэг муу юумэ зангаараа үлэхэ, юуб гэхэдэ эдэ хэлсэнүүд бэлүүлжэ эхилэлгын, нэгэн доро эдэ хэлсэнүүдэй үндэһ болохо гэжэ нэлэлгэжэ байһан уласхоорондын харилсаануудай тэрэ системн хооронд халалгын эхин болохо байна.

СССР-тэ ба Европын эб найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү шэглүүлэгдэн эдэ хэлсэнүүдэ найшахынь советскэ ардаһаа таанд хүлээжэ шадхагүйт.

Боннско ба парижска хэлсэнүүдэй авторнууд хадаа XX зуун жэлэй тэг дунда ажаһуужа байһанаа хараадаа абаагүй гэшээ ха. Үнгэрһэн сагай, тэрэ тоодо XIX зуун жэлэй тэгшэ бэшэ доромжон дарлагын договорнуудай адаг муу түхэлүүдэ манай үелэ хэрэгсэл болохогүй байһы үшөө Версальска договор харуулан байгаа. Тэдшье энэ хадаа мүнөө үелэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан договорнууд ба хэлсэнүүдтэ хамаадаа хаям.

Биднээр шэнэ үе сагта ажаһуунаби, энэниин биднээр хүсэбшье гү, али хүсөөгүйшье наа, шэнэ түүхын событинууды хараадаа абаха ёһотойби. Боннско ба парижска хэлсэнүүдэй авторнууд энэ хадаа тэднээ хамаадаһагүй гэжэ наанаһан байгаа гэшээ ха. Эсэстэн тэднээр шэнэ үе сагай бодото байдалтай зохилдохогүй нимэ проектууды зохион байна бишуу.

Хэрбээ эдэ проектууд соо ямар нэгэн бодото юумэ бии наа тэрэнэ эб найрамдалтай интересүүдтэ, Европн арадуудай аюулгүй байдалтай интересүүдтэ зориулагданагүй гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Германска милитаризмн хэрэгсэл ба сэрэгтэйгээр промшленностинэ үргэдхэлгэ тургөөр эхилхы эрмэлзхэ байһан иматгал германска реваншистуудта эдэ проектууд тухатай байха болоно. Хэрбээ боннско ба парижска хэлсэнүүдэй хүсэндөө ороо наань, тэднэй агрессивнэ наанаһалганууд бэлүүлэгдэхэ аргатай болохо байна. Зүгөөр энэ хадаа боннско ба парижска хэлсэнүүд эб найрамдалтай ба Европодохи аюулгүй байдалтай хэрэгтэ бэшэ, харин шэнэ агрессивнэ, шэнэ дайнда бэлдэххэ ба тэднэниин хүжээрхэ хэрэгтэ тулалха байна гэнэн удхатай юм.

Энэһнээ гараха арга зам хаана? Энэһнээ гараха арга зам сохон бии. Энэ арга зам юуб гэхэдэ, ядахын сагта эб найрамдалтай интересүүдтэ тулада, Европодохи аюулгүй байдалы хангах аюулгүй тулада, манай дүрбэн гүрэн бээ бээ урда урдаһаа эсэргүүтээр табиха нэлэлгэнүүдхэ арасаа ёһотойби. Германска милитаризмн хэрэгсэл ябадал гаргахгүйн тулада хэрбээ биднээр бултадаа зүбшөөрэлсөөд байбал арга зам олохо бэрхэтэй бэшэ байна.

Эгэл энэ зорилгоор Германитай эбэй договор баталах тухай асуудалы шийдхээ шухала. Дайнай аюулы биир шангадхаха байһан боннско ба парижска хэлсэнүүд бэшэ, харин эбэй договор германска ардад хэрэгтэй байна. Имаггал эбэй договор германска ардад бодото сүлөө ба бээ даанхай байдал хангах, дотоодын хэрэгүүдэ, мүн бусад гүрэнүүдтэй харилсаа байгуулагдаха хамаатай хэрэгүүдэ сүлөөтэйгөөр шийдхэлгэ хангах байна. Германитай эбэй договорой үндэһ нууринуудай өөрынгөө проектын Советскэ правительство үшөө хоёр жэлэй саада тээ Францинн, Англин ба США-гэй правитель-

ствонуудта дамжуулан үгэнэн байгаа. Гэбшье, баруун гурбан гүрэн энэ проектда ямарар хандажа байһан тухайгаа мүнөө хүрэтэр наанаһа хэлэхгүй, Германитай баталагдаха эбэй договор тушаа өөһднйгөө ямаршье дурдахал оруулаагүй байһаар. Иймээр хандаһа энэ шухала асуудалы шийдхэлгэдэ тулалжа шадхагүй байна.

Манай дурдахан эбэй договорой Үндэһ нууринуудай проектын ёһоор Германи хадаа еднэ ба бээ даанхай, демократическа, эб найрамдалда дуратай гүрэн болгон нэргэгдэхэ байна.

Эбэй договорой хүсэндөө ороһоной нүүлээр жэлнээ оройтонгүйгөөр эзэмдэгшэ гүрэнүүдэй эбсэгтэ бүхы хүснүүд Германиһаа гаргагдаха ёһотой.

Урда тэнь дурдахадан проектын «Политическэ байдал» гэнэн бүлэгтэн биднээр доро дурсагдаһан нэмэлт оруулаха шухала гэжэ тоолонобди.

«Эбэй договорой баталагдахын урда тээ Германска Федеральна Республика ба Германска Демократическа Республикнй правительствуудай баталан договорнууд, гү, али хэлсэнүүдхэ гараһан политическэ гү, али сэрэгтэй шэнжэтэй ямар нэгэн уялганууд Германида тохогодохгүйт.

Хэрбээ үнгэрэгшэ заседани дээрэ г-н Иденэй ханаа амаруулахаар хэһэн мэдүүлгын энэ зүблөөндэ хабаадажа байһан баруун гүрэнүүдэй правительствуудай наамжануудтай зохилдохо байгаа наань манай нимэ дурдахалда буруушаалга хэгдэхгүй зэргэтэй байгаа.

Финансово-экономическа байдалынь хүнгдэхэ ябадалай договор соо хараагдажа болохо байһан ушар Германида эхэ удхатай байна. Энэнтэй дашарамдуулан манай проектда доро дурсагдаһан баримталгы нэмээбэл таарамжатай гэжэ биднээр тоолонобди.

«Германи хадаа худалдаа наймаанай уялгануудар гараһан үрүнүүдэ оруулсангүйгөөр, дайнай хойто тээхи үелэ США-да, Великобританида, Францида ба СССР-тэ үрүтэнэ үрүнүүдэ түлэлгөөн бүрн сүлөөлэгдэнэ».

Германитай баталагдаха эбэй договорой проект хадаа демократическа Германин ороноо хамгаалгын тулада шухала болохо өөрынгөө национальна эбсэгтэ хүсэтэй байха ябадалы хараална. Энэ асуудалы тодорхой болгохо зорилгоор «Сэрэгтэй байдал» гэжэ бүлэгтэн доро дурсагдаһан нэмэлт оруулхы биднээр дурдаханабди, нэрлээбэл:

«Эдэ эбсэгтэ хүснүүдэй хэмжэн хадаа дотоодын шэнжэтэй, хилэнүүдэ хамгаалгын ба агаарай довтолгооноо хамгаалгын зорилгонуудта зохилдуулан хизаарлагдаха байна».

Иймэ баримтанууд манай правительствуудай урда тэнь баталан договор соохи баримтануудтай зохилдохо байна.

Эбэй договор бэлдэхэлгэ тургэдхэхэ шухала байһан тухай хэлсэнэй болоходо энэһнээ элээб арсалтануудай юрэл хэгдэдэг дээрэ үгэ хэрэгтэй унжатайрдаг байна.

Нинтгерманска правительствын байгуулагдатар эбэй договор бэлдэхэлгэ эрхилхэнэй хэрэггүй гэжэ хэлэгдэдэг байна. Зүгөөр нимэ түхэлэй буруушаалгы үндэһлэгдэнхэй гэжэ мэдэрхэ аргагүй.

Нинтгерманска правительствын үшөө байгуулагдаагүй байхалда эбэй договорой проектын дүрбэн гүрэн бэлдэхэ арга боломжотой гэжэ США-гэй, Англин ба Францин правительствууд урда тэнь тоолодо байһан юм.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй 1947 ондо Лондондо болоһон зүблөөн дээрэ сохон л Англин гадаадын хэрэгүүдэй министр үгэ хэлэхэдэ ингэжэ тэмдэглэһэн: «Ямар юумэ туйлахы хүснэбид гэхэдэ, эдэ хоёр ушар байдалай нэгэн доро болохы, тайлбарлан хэлэбэл, германска правительстве байгуулагда бэлдхэл ба эбэй договоры

бэлдхэлгэ нэгэн доро ябуулагдажа, тэрэ договорой бэлэн боломсоор өөһднйгөө нанал бодолы хэлэхэ Германска правительствын бии болоод байха ябадал хараална тиймэ хэлсээ баталхы хүснэб».

Англин правительствын энэ хараа бодолы, тэршэлэн США-гэй ба Францин правительствууд дэмжэдэг байгаа.

Сүлөөтэ хунгалтын үндэһ баримталан хунгалдан парламент байгуулагдаһан иматгал нинтгерманска правительство эбэй договорто гар табижа шадха байһанин мэдээжэ. Манай гол уялгануудай нэгэн хадаа нимэ сүлөөтэ хунгалта үнгэрэлгэ тургэдхэхэ ябадал болоно.

Гэхэ зуура, энэ хадаа тус асуудалаар гараһан арсалданууд эбэй договор бэлдхэлгээ арасаа шалтар болохо гэнэн удхатай бэшэ байна. Эбэй договоры бэлдхэлгэ түбхын түрүүлдэ дүрбэн гүрэнэй хараа болоһууды нэгдүүлэлгээ дулдидха байна, тиймэһэ энэниин болзолгүйгөөр хойшоулаха хэрэгтэй. Энэниин эрхилжэ орохо саг үни тулажа эрээ.

Тинхэдэ Советскэ правительство хадаа эбэй договор бэлдхэхэ бүхы шатануудта Германин түлөөлөгшды үргөөр хабаадуулаха ябадал хараална. Тэрэ хадаа нинтгерманска правительствын байгуулагдатар эбэй договор бэлдхэлгэдэ Зүүн ба Баруун Германин түлөөлөгшды хабаадуулаха болохо гэжэ тоолоно. Эбэй договоры эсэлэн хаража үзэлгэ ба баталагга нинтгерманска хунгалтан үндэһ баримталан байгуулагдаһан нинтгерманска правительствын хабаадалгатайгаар хэгдэхэ, тинхэдэ эбэй договор хадаа нинтгерманска парламентаар ратификациягдаха зэргэтэй юм.

Германитай баталагдаха эбэй договорой проектын бэлдхэхэ хүдэлмэрин саашадан унжатайруулангүйгөөр эхилхы Советскэ правительствын дурдахажа байһанин энэһнээ эли болоно, тинхэдэ США-гэй, Англин ба Францин дурдахалнууд энэ асуудал шийдхэлгэ саашадан унжатайруулаха гэнэн удхатай байна.

Эбэй договоры бэлдхэлгэ эхилбэл энэ баримта германска асуудалтай талаар хамтынгаа хүдэлмэрид биднэй шэнэ, тон шухала шатада ороһы гэршэлхэ энэ. Тэрэнэй үелэ арсалдаа асуудалнуудараа биднээр наамжануудайнгаа алгасалдалгы дабажа шадха хадаа болохо нэмди. Энэ хадаа Германин хоёр хубин оройтон дүтлэлсэлгэдэ, германска проблемэдэ хамаатай зарим асуудалнууды, тэрэ тоодо нинтгерманска правительстве байгуулаха ба нинтгерманска хунгалта үнгэрэхэ асуудалнууды шийдхэлгэ тургэдхэлгэдэ тулалха нэн. Эдэ дурдахалнуудтай зохилдуулан Советскэ делегаци хадаа Германитай баталагдаха эбэй договорой үндэһ нууриин өөрынгөө нэмэлтэ проектын, тэршэлэн «Германитай эбэй договоры бэлдхэхэ ба германска эбэй договорой талаар эбэй конференци зарлаха тухай» асуудалаар өөрынгөө проектын энэ зүблөөндэ дамжуулан үгэхэнь.

Францин, Англин ба Холбоот Штатуудай энэ байлсагша министрүүд эдэ дурдахалнууд тушаа өөһднйгөө наамжы хэлэхэ бээ гэжэ Советскэ делегаци найдаһа. Эбэй договор бэлдхэлгэ тургэдхэхэ тухай ба Германска эбэй договорой талаар эбэй конференци зарлаха тухай биднээр үгээ ойлголтоболгог усаа шухала байгаа.

Мүнөөдөр г-н Бидогой хэһэн ажаглалтанууд тушаа Советскэ делегаци хадаа өөрынгөө наамжы хэлэхэ байха. Г-н Иденэй мүнөөдөр хэһэн ажаглалтанууды биднээр тэршэлэн анхалгалтайгаар шэнжэлхэбди.

Германска проблемэдэ хамаатай бусад асуудалнуудар Советскэ делегаци өөрынгөө дурдахалнууды оруулаха гэжэ нэмээжэ хэлэхэ байһаб.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй Берлинскэ зүблөөн

БЕРЛИН, февралын 1. (ТАСС-эй тухай корр.). СССР-һэ Германида нууад Верховно комиссарай Унтер ден Линдендэхи резиденцид мүнөөдөр гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй зүблөөн нэгдэбэ.

Заседани дээрэ В. М. Молотов түрүүлгшээр нууба.

Зүбшэн хэлсэгдэхэ зүйлнүүдэй хоёрдох пунктые — «Германска асуудал ба европийскэ аюулгүй байдалы хангах аюулгүй зорилгонууд» гэнэн асуудалы зүбшэн хэлсэлгэ министрүүд үргэлжэлүүлээ.

Бидо үгэ хэлэхэдэ зүбшэн хэлсэгдэхэ байһан асуудалаар ажаглалтанууды хэһэн байна. Министрүүдэй январин 29-нэй заседани дээрэ Иденэй дурдахан тусэбэй гол хубини зүбшөөжэ байһан тухайгаа тэрэ дахин баталаа. Энэ түсэб хадаа асуудалы зүбшэн хэлсэлгын үндэһ нуури боложо магад гэжэ Бидо хэлэхэ зуураа, үгэ хэлэлгэнүүдэй үелэ нэмэлтэ ажаглалтанууды хэжэ эрхээ өөртөө үлөөһэн байна. Иденэй түсэбөөр хараагдаһан ажаглалта хэжэ комиссин состав тухай асуудалаар мүнөөдөө ажаглалтанууды хэлд хизаарлаха гэжэ Бидо хэлэ. Дурсагдаһан түсэбэй ёһоор энэ комиссин хадаа нейтральна хүнүүдэй хабаадалгатайгаар гү, али хабаадалгатайгаар дүрбэн гүрэнэй түлөөлөгшдөө бүрдүүлэгдэхэ, нинтгерманска хунгалтанууды үнгэрэлгын хойноһоо хиналта бэлүүлхэ зэргэтэй байһанин мэдээжэ. Ажаглалта хэжэ комиссин составта нейтральна ороһуудай түлөөлөгшдэ оролол дээрэ нэн гэжэ Бидо мэдүүлэ.

Иденэй түсэб тушаа Советскэ делегацин түрүүшн ажаглалтанууды хэжэ январин 30-нэй заседани дээрэ В. М. Молотовой хэһэн мэдүүлгэ тушаа Бидо саашан хэлэһэн байна.

Нинтгерманска сүлөөтэ хунгалта үнгэрэлгэдэ эхэ удхашанар олгоһонини Молотовой ажаглалтануудай «байн талан» гэжэ тоолоһон тухайгаа Бидо мэдүүлэ. Гэхэтэй хамта Иденэй дурдахалнуудай үндэһ нуури дээрэ үндхөөрөө сүлөөтэ хунгалта хангагдажа болохо гэнэн хэбэртэйгээр харуулаха гэжэ Бидо оролодо.

Нинтгерманска хунгалтын эсэстэ германска гүрэн хадаа үнэхөөрөө сүлөөтэй байха, өөрынгөө дотоодын ба мүн өөрынгөө гадаадын политикын талаар үнэхөөрөө сүлөөтэй байха зэргэтэй гэжэ Советскэ правительствын тооложо байһан тухай В. М. Молотовой хэлэһэн тушаа французска гадаадын хэрэгүүдэй министр тогтоһон байна. Энэ хадаа В. М. Молотовой январин 30-да хэһэн мэдүүлгэ соого харууланһан ёһоор Иденэй түсэбөө үндэһлэн гаранагүй. Гэбшье, Советскэ делегацин хэһэн эрилтэнүүд нүүлэй хоёр жэлэй турша соо Советскэ Союзда элгээһэн нотонууд соогоо баруун гүрэнүүдэй хамгаалдаг байһан тезисүүдтэй зохилдоно гэжэ Бидо хэлэ. Иденэй түсэбэй ёһоор, тэрэниин Бидогой ойлгоһоор, боннско правительствын баталан гадаадын политическэ уялганууд, тэрэ тоодо «европейскэ хамгаалгын нэгдэл» составта Германин оруулаха тухай парижска хэлсэн хадаа бухы Германида автоматическаар дэлгэрхэ гэнэн удхатай бэшэ гэжэ Бидо мэдүүлэ. Франци хадаа «хамгаалгын нэгдэлдэ» ороһонгүй байлаа Германин нэгдэлдэ үшөөн гэжэ тоолоһонгүй, зүгөөр нүүгөө талаһаа Германин энэ нэгдэлдэ орохы хорихо аргатай гэжэ тоолодоггүй тухай тэрэ нэмээжэ хэлэ.

Германида хунгалта бэлдхэхэ хойноһоо, мүн тэрэниин үнгэрэлгын хойноһоо эзэмдэгшэ гүрэнүүдэй али бүхы хиналта хэжы хараалһан Иденэй түсэбэй тэдэ статянууды зүбшөөжэ байһан тухайгаа Бидо дахин онсо тэмдэглэ. Эдэ статянууды немешэ демократическа хүснүүдтэ эгитгэдэггүй ябадалһаа гараһан байха юм. Баримтанууды хэрэгсэлгүйгөөр боннско хэлсэн хадаа Германитай эбэй договор баталагы тургэдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэн хэбэртэйгээр, тэрэниин Бидо хамгаалжа ороһон байна. Тээд энэ хэлсэн хадаа Баруун Германин удаан саг соо эзмээхэ эрхэ США, Англи ба Францида олгохо байһанин бүгэдэндэ мэдээжэ.

Мүнөө министрүүдэй хэлсээ байһан зүбшэн хэлсээ нүүлэй хоёрдох пунктые нага дотор германска асуудал европийскэ аюулгүй байдалы гаха проблемэтэй холбоотой Бидогой нүүлээр үгэ хэлэһэн мэдүүлэ. Энэ хадаа г-н Молотов редакцияра гараа, энэниин сэдөөр би зүбшөөнб, эдэ проблемны нимэ гуримтайга биха гэшэ зүб байна гэжэ хэлэ. Германска проблемэ хэлгэ европийскэ аюулгүй байдал бата наймтайга ба багтаалсаха зэргэтэй гэжэ хэлэ. Дэлхэйн эб найрамдал ратай арадуудай дунда өөрчлүүри эзэлхы тулада эрхэсэгтэй ба демократинн оршон ба да ажаһууа арга боломжо ха арадта олгохо биднээр хадаа уялгатай байһабди. Энэ шип Потсдамска хэлсээгээр ялагданхай, энээн тухай г-н Молотов январин 25-да хануулаа. Энэ принципы биднээр бариха уялгатайбди, зүгөөр энэ Потсдамска хэлсээнэй бухы винууд мүнөө хэрэгсэлгэдэжэ хо гэнэн удхатай бэшэ.

Германска агрессивн дахалгалда эсэргүүсэхэ хэмжээ шухала байһы зүбшөөжэ зүг германска асуудалаар дүрбэн гүрэнэй уг зорилго нэгэн адли гэжэ Иден хэлэ.

Энэ зорилгоо иматгал туйлаха талаар биднээр ондо доо наналтай байһабди гэжэ мэдүүлэ. Эб найрамдалда дурсагдаһан составта Германи оруулаха гэшэ баруун гүрэнэй эрмэлзэлгэ болоно гэжэ зүураа, энэһнээ орохо замында «европейскэ хамгаалгын нэгдэл» байгуулаха ябадал нэн гэжэ Иден тэмдэглэ. «Пейскэ хамгаалгын нэгдэл» хамгаалган хушанай, үннэй дээрэ ба үни хадаа буруу нинтгерманска асуудалы дабаад нэгдэл өөһднйгөө хамгаалхы нэгдэлтэй юм хэбэртэйгээр, Советскэ Союзда эсэргүү агресси хэжэ эрхэгтэ алба хэжэгүй шэ ба германска милитаризмн гээртлэ шэглүүлэгдэн бэшэ гэжэ Иден хэлэһэн байна.

Баруун гурбан гүрэнүүд хадаа бололы нэгдүүлхэдэ, тэд хадаа Потсдамска хэлсээгээр наалтаһан «дүрбэн гүрэнэй наалта тогтоолодо» гэдэгтэ рэн орожо шадхагүй юм. Хэ «Европн бусад ороһуудтай Германин нэгдэбэл» бүри таатай ха хэн гэжэ тооложо байһан хайгаа Иден мэдүүлэ.

Нинтгерманска правительство «европейскэ хамгаалгын нэгдэл» тухай договоры дабажа гү, али ямар нэгэн уялгын бусад уялганууды садаа бээдэ даажа абаха ёһотой гэжэ эрилтэ хэжэ хэлсэлгүй бай тухайгаа Иден мэдүүлэ. Гэхэ нинтгерманска правительство «энэниин хэжээ хүсэхэ» гэжэ руунай гүрэнүүдэй тоолодог тэрэ нэмээжэ хэлэһэн байна.

Немешэ демократическа нүүлдэ эгитгээгүй ябадалараа лийска түсэбөөр хараалһан нинтгерманска хунгалта тухай радхалнууд дутуутай байна В. М. Молотовой хэһэн ажаглалтанууд тухай тогтохо зуураа, нинтгерманска хунгалта хадаа эдэгшэ гүрэнүүдэй хиналта дор лэдхэгдэхэ ба үнгэрэгдэхэ нэн Иден баадхана, нимэ хунгалта немешэ ардайд дурса зоригтоо тоор мэдүүлэ арга олгохо гэжэ тодорүүлхы оролодо.

Удаан «Германска асуудал европийскэ аюулгүй байдалы гаха зорилгонууд» гэнэн мэдүүлэ В. М. Молотов хэһэн байна.

В. М. Молотов мэдүүлгэ дүргэнэһнэйгээ нүүлээр Советскэ Правительствын проектын ба Германитай баталагдаха договор бэлдхэхэ ба германитай эбэй договорой талаар эбэй конференци зарлаха тухай Советскэ дурдахалнуудай текстн Англин, Францин ба США гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэ дамжуулан үгөө.

Энээгээр заседани хаагдана.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИНО

Советско-белгийскэ худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

Хэлсэнүүдэй хэгдэжэ дүррэнэй эсэстэ Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай ба Бельгийско-Люксембургска Экономическа Союзай хоорондо 1954 ондо товарнуудай эрбээс тухай Протокол 1954 оной январин 30-да Брюссельд баталагдаба. Советскэ Социалистическэ Республиканыудай Союзай ба Бельгийско-Люксембургска Экономическа Союзай хоорондо худалдаа наймаанай гурим тогтоһон 1948 оной февралын 18-най

Хэлсэндэ үндэһлэн энэ Протокол баталагдаһан байна. Баталагдаһан Протоколой ёһоор Советскэ Союз хадаа ороһо тариа ба жмых, модо, целлюлоза, хүнгэн автомашин, ферромарганец, марганцева руда, хроморууда, газойль, антрацит, шулуу нүүрхэнэй пек, асбест, шэрд, апатит-концентрат, ангай арха, Косервэ, тамхи ба бусад товарнууды Бельгидэ ба Люксембургда худалдаха байна.

Бельгийско-Люксембургска Экономическа Союз хадаа шателына волоконо, искусствена торгон утаһа, ноһон буд, сельдэ, өөх, тоһо, мяха, ургамалтай тоһо, түүхэй арха ба элдэһэн арха, туулаа, хара металлнуудай прокат ба бусад зарим товарнууды СССР-тэ худалдаха байна. Тэрэһнээ гадна Бельгидэ ашаанай теплохууды, рефрижераторна суданууды, тамааруулан ябадаг кранууды, тамааруулан ябадаг копанууды, паровой котёлнууды ба бусад түхээрлэгнүүды Советскэ Союзда бүтээжэ үгэхэ юм; эдэ суданууды 1954—1957 онуудта бүтээжэ үгэхэ юм.